

Rozptýlená pozornost při potápění

O potápěčce

Jedná se o ženu ve věku 48 let, se základním certifikátem pro potápění na otevřené hladině, který získala před dvaceti lety. Od té doby se nepotápěla a před nedávnem si stejný kurz zopakovala.

Je 170 cm vysoká, váží 104 kg, její body mass index (BMI) činí 36 kg/m². Před nedávnem zhubnula o 20 kg a v hubnutí se snaží pokračovat, i když v průběhu sedmidenního potápěčského výletu lodí v Austrálii žádnou redukční dietu nedržela.

Nehoda

Podle vlastních slov druhý den výletu „při focení pod vodou ztratila pojem o čase.“ Přestala kontrolovat ciferník tlakoměru a v hloubce 30 metrů zjistila, že jí zbývá pouze 70 barů dýchací směsi. Její potápěčský kolega jí naznačoval, že se má vynořit, takže začala stoupat. Popisuje, že sice dostala strach, ale uvědomovala si, že nesmí k hladině vyrazit příliš rychle. Začala tedy stoupat pomalu.

Ve čtrnácti metrech se rozhlédla a zprvu nemohla svého kolegu najít. Přitom pozorovala, jak se jí tenčí zásoba vzduchu. Nakonec, když vystoupala na 6 metrů, jí zbývalo jen 20 barů. Rozhodla se pro bezpečnostní přestávku a celou dobu soustředěně pozorovala ciferník tlakoměru. Hned jak přestávku ukončila, naznačila svému kolegovi, že bude vystupovat k místu, kde kotví loď. Pomalu vystupovala a měla vše pod kontrolou, když najednou zjistila, že jí začínají hlavou rychle kroužit úzkostné myšlenky. Nakonec si velice oddechla, když ručička hloubkoměru spočinula na nule.

Na hladině napustila vzduchem svůj kompenzátor vztlaku, a když se podívala na ciferník manometru, zjistila, že lahev je zcela prázdná. Vzpomíná: *byl to ponor do třiceti metrů a hrozně jsem se za sebe styděla. Kolega to na sobě nedal znát, ale jsem si jistá, že jsem ho zklamala. Nikdy jsem mu nepřiznala, jak blízko jsem byla úplnému vyčerpání vzduchových zásob, ale velice jsem se mu omlouvala s tím, že se to nikdy nebude opakovat. Když jsem hovořila s dalším potápěčem, který dříve dělal instruktora, a vylíčila mu celou situaci, přiznal, že kdysi udělal stejnou chybu - nechal se unést nějakou činností a zapomněl kontrolovat ciferníky měřících přístrojů. Říkala jsem si: „tak se to může stát i instruktorovi!“ Byla jsem v šoku, jak jednoduše může člověk ztratit pojem o tom, v jaké hloubce se nachází. V duchu jsem si slíbila, že vždy při dalších ponorech zůstanu se svým kolegou a budu pečlivě sledovat měřící přístroje.*

Rozbor situace

Naše potápěčka měla veliké štěstí, že si nevšimla nízkého tlaku v potápěčské láhvi později. Kdyby zůstala v této hloubce o něco déle, pravděpodobně by jí vzduch došel dříve, než by se dokázala vynořit. Zprávy o špatných koncích potápěčů, kterým došly vzduchové zásoby, zaznamenává DAN každý rok. I když se vzduch vyčerpá, nemusí to hned znamenat smrt. Fatální konce však nastávají především u málo zkušených potápěčů ve spojení s panikou a rychlým výstupem.

Australská studie, která sledovala tisíc rekreačních potápěčů, popisuje 20 krát častější překvapení nad skutečným stavem vzduchových zásob u potápěčů, kteří se vynořují s malým množstvím vzduchu oproti potápěčům, kteří jsou opatrnější a nechávají si vzduchu přebytek. Jinými slovy, tito potápěči častěji nedbají na ciferníky svých měřících přístrojů, podobně jako potápěčka, jejíž příběh jsme popsali výše.

Posledních několik let jsem se sice potápěl často, ale bez fotoaparátu. Když jsem se nedávno začal po dlouhé době opět věnovat podvodnímu fotografování, první věcí, kterou jsem si musel znovu uvědomit bylo, jak může fotoaparát naprosto pohltit vaši pozornost, pokud chcete zachytit nějaký zajímavý objekt. Potom je velice jednoduché zapomenout na tlakoměr a hloubkoměr a to je rovněž jeden z důvodů, proč DAN důrazně doporučuje rekreačním potápěčům potápět se s kolegou. I v našem případě kolega potápěče naznačil, že je třeba se vynořit, než jí dojde vzduch a doprovodil ji na hladinu, takže byl připraven poskytnout jí kdykoliv potřebnou pomoc.

Naše potápěčka unikla o vlásek, odnesla si cenné poučení a zachránila si život, aby se mohla potápět i nadále. Klíčové pro dobré zvládnutí situace bylo především nepanikařit při výstupu, zůstat blízko u kolegy a nafouknout kompenzátor vztlaku na hladině.

Dříve bylo fotografování pod vodou výsadou zkušených potápěčů, protože vodotěsný fotoaparát nebyl

levnou záležitostí a nevyskytoval se tedy na běžném seznamu věcí, které si pořizoval potápěčský začátečník. Byly to časy, kdy jeden film stačil na pořízení maximálně 24 nebo 36 snímků. Pro dnešní potápěče je však vodotěsný fotoaparát daleko dostupnější, takže si jej s sebou berou i úplní nováčci, kteří ještě nemají zažité povědomí o nebezpečí, která přináší různé situace pod vodou. Jednoduchá dostupnost a odpoutání pozornosti od techniky ponoru, které fotoaparát může způsobit, přináší jisté nebezpečí. Proto doporučujeme novým potápěčům, kteří si s sebou pod vodu berou fotoaparát, aby probrali se svými kolegy plán ponoru před tím, než se potopí a zvážili pečlivě zvýšené riziko rozptýlení pozornosti pod vodou.